

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.220/2015/4. szám

A Szegedi Ítéltábla a **(pártfogó ügyvéd neve, címe)** által képviselt **felperes neve (címe)** tartózkodási helyű felperesnek – a dr. Boros Erzsébet ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Gyulai Törvényszék 2015. január 15. napján kelt 12.P.20.155/2014/19. sorszámú ítélete ellen a felperes részéről 23., az alperes részéről 25. sorszámon előterjesztett fellebbezések folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részben megváltoztatja** és a keresetet elutasítja.

A felperes által fizetendő elsőfokú eljárási költség összegét 60.000,- (Hatvanezer) Ft-ra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 10.000,- (Tízezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

A le nem rótt 107.000,- (Egyszázhetezer) Ft fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

A felperesi pártfogó ügyvéd költségét a felperes viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperes 2013. június 18-28. között az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben volt fogvatartva, ahol a 77-es nemdohányzó zárkában került elhelyezésre miután befogadásakor jelezte, hogy nem dohányzik. Ott tartózkodása alatt, 2013. június 18-21. közt **(személy 1)**, június 20-25. közt **(személy 2)**, **(személy 3)** és **(személy 4)**, június 25-28. napja közt pedig **(személy 5)** dohányzó elítéltek is ugyanezen zárkában lettek elhelyezve. Emiatt a felperes panasszal fordult a ... Megyei Főügyészséghez. A főügyészség Bv.1349/2013/2-II. számú határozatában a panasznak helyt adott és megállapította, hogy az alperes megszegte a 6/1996. (VII. 12.) IM rendelet 39. § (1) bekezdés f) pontjának rendelkezését, mely szerint az elhelyezés során a dohányzó és nemdohányzó fogvatartottakat el kell különíteni.

Ezt követően a felperes kártérítési igényt terjesztett elő az alperesnél, aki 30507/983-1/2014. számú határozatával azt elutasította. Indokolása szerint a felperes nem jelezte az adott időszakban a bv szerv felé panaszát, így annak orvoslására sem volt lehetősége. Utalt arra is, hogy a felperes személyes meghallgatása során úgy nyilatkozott, hogy őt kár nem érte. A határozatot a felperes

2014. július 3. napján vette át.

A felperes 2014. július 8. napján érkezett keresetében 1.200.000,-Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Álláspontja szerint annak ellenére, hogy befogadásakor jelezte, nem dohányzik, az alperes több dohányzó zárkatársat is elhelyezett a 77-es számú nemdohányzó zárkában, melynek következtében közérzete jelentősen romlott, gyakran küszködött fejfájással is.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Hivatkozása szerint a felperes nem jelezte az alperes alkalmazottjai felé a számára sérelmes helyzetet, továbbá hangsúlyozta, a zárkatársak dohányzásából eredően kára saját nyilatkozata szerint sem származott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest 50.000,- Ft és járulékai megfizetésére, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Határozatának indokolása szerint a felperes befogadásakor azon nyilatkozatával, hogy nem dohányzik, a kár megelőzésére, elhárítására irányuló kötelezettségének eleget tett, ezenfelül ügyészi meghallgatást kért, és eljárást is kezdeményezett, amely azonban az idő rövideje miatt részére változást nem eredményezhetett. Kifejtette, arra utaló adat nincs, hogy a 210 %-os telítettség ellenére az alperesnek ne lett volna lehetősége olyan megoldásra, amellyel a dohányzók és nemdohányzók elkülönítésére vonatkozó jogszabályi kötelezettségének eleget tesz, ezért a jogszabálysértést megállapíthatónak találta. Köztudomású tényként kezelte, hogy a nemdohányzó személyek közérzetét rontja, hátrányosan befolyásolja, ha jelenlétükben többen dohányoznak, így elfogadta azt is, hogy a felperes kára a 10 nap folyamán rossz közérzetben, fejfájásban jelentkezett. A felperes nemvagyoni hátrányával napi 5.000,- Ft kártérítést talált arányban állónak, így a 10 napra összesen 50.000,- Ft megfizetésére kötelezte az alperest.

Az ítélettel szemben mindkét fél fellebbezéssel élt.

A felperes jogorvoslati kérelme az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására és az alperes kereset szerinti marasztalására irányult. Kérte figyelembe venni, fogvatartása ideje alatt a füst olyan erős idegi feszültséget váltott ki benne, hogy további ott tartózkodását elviselhetetlennek érezte, hiszen nyilvánvalóvá vált számára, hogy a füst folyamatos belégzése egészségének romlását eredményezi. Hangsúlyozta, az elsőfokú ítéletben megállapított marasztalási összeggel megegyező mértékű perköltség megfizetésére való kötelezése azt jelenti, hogy az alperes hiába sértette meg az egészséghez fűződő személyiségi jogát, emiatt ténylegesen semmilyen reparációra nem kerül sor.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását kérte. Fenntartotta az elsőfokú eljárás során hangoztatott álláspontját, miszerint a perbeli esetben a kártérítés általános, illetve speciális feltételei sem állnak fenn. Felróható magatartást nem tanúsított, mivel költségvetési források hiányában a zsúfolt elhelyezésen nem tud változtatni. Hangsúlyozta továbbá, hogy a felperesi oldalon a kár bekövetkezte sem bizonyított.

Fellebbezési ellenkérelmében kiemelte, a felperes a rendelkezésére álló rendes jogorvoslati lehetőségeket sem merítette ki.

A felperes fellebbezése **alaptalan**, az alperes fellebbezése **alapos**.

A felperes keresetében nem vagyoni kár megtérítésére irányuló igényét egészséghez, azaz személyhez fűződő jogának (Ptk. 75-76. §) sérelmére alapította. Az alperes károkozó magatartását a

dohányzó elítéltek nemdohányzó zárkában történő elhelyezésében jelölte meg.

A Ptk. 75. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani, e jogok a törvény védelme alatt állnak. A személyhez fűződő jogokat a törvény nem tartalmazza kimerítően, azonban – többek között – az egészséghez való jog megsértését a Ptk. 76. §-a külön is nevesíti. Főszabály szerint a személyiségi jog körébe tartozó bármely jog sérelmét eredményező magatartás jogellenes, a jogellenességet azonban a jogszabály felhatalmazása kizárja. A személyhez fűződő jogában sértett személy kérheti a bíróságtól annak a ténynek ítélettel történő megállapítását, hogy őt a másik fél valamely személyhez fűződő jogában megsértette (Ptk. 84. § (1) bekezdés a) pontja), illetve egyéb, a Ptk. 84. § (1) bekezdés b)-d) pontjaiban rögzített objektív szankciók alkalmazását követelheti. Az ilyen igény felróhatóságtól függetlenül, pusztán a jogsértéssel megalapozott, önmagában a jogsértő magatartás alapot ad e jogkövetkezmények alkalmazására. Ahhoz azonban, hogy a szubjektív kártérítési jogkövetkezmény (Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja) jogalapja megállapítható legyen, az alperes felróható, jogellenes károkozását is bizonyítani kell, hiszen az szükségképpen eleme a Ptk. 339. § (1) bekezdésének, melyre – mint általános szabályra – a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja utal.

A felperes fogvatartásának időszakában hatályos, a szabadságvesztés és előzetes letartóztatás végrehajtásának szabályairól szóló 1979. évi 11. számú tvr. (a továbbiakban: R.) 12. § (1) bekezdés a) pontja értelmében az intézet a befogadást akkor tagadhatja meg, ha a befogadás alapjául szolgáló iratok hiányoznak, a b) pont értelmében pedig akkor, ha a szabadságvesztés végrehajtására előállított, átkísért, átszállított vagy önként jelentkező személy a befogadás alapjául szolgáló iratokban megjelölt személlyel azonos. Az alperest ebből következően befogadási kötelezettség terheli. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a 6/1996. (VII. 12.) IM rendelet 39. § (1) bekezdés f) pontjának rendelkezése szerint a dohányzó és nemdohányzó fogvatartottakat el kell különíteni, mely kötelezettségének jelen esetben az alperes nem tett eleget. Egységes ugyanakkor a bírói gyakorlat atekintetben, hogy a fogvatartás nem megfelelő élet- és egészségügyi körülményének orvoslása állami feladat, az állam ennek a jogalkotással és a fogvatartás körülményeinek jogszerűvé tételéhez szükséges költségvetési források biztosításával tud eleget tenni. Az állam e feladatának elmulasztása miatt – egyéb feltételek fennállása esetén – felelősséggel tartozhat. Nem felróható ugyanakkor az állammal nem azonosítható, attól elkülönült személyiségű jogalany bv intézet eljárása, amennyiben a jogszabályban előírt alapfeladatainak csak úgy képes eleget tenni, ha a fogvatartottak elhelyezésével kapcsolatos egyes jogszabályokat megszegi (eBDT 2013.2969., eBDT 2011.2402. számú eseti döntések, hasonlóan: Fővárosi Ítéltábla Pf.IX.20.888/2013/5., Pécsi Ítéltábla Pf.II.20.390/2013/6., Szegedi Ítéltábla Pf.I.20.059/2015/2. számú határozatok).

A perbeli esetben megállapítható, hogy az alperes a 6/1996. (VII. 12.) IM rendelet 39. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltaknak a túlsúlyfolság, a befogadási kötelezettség miatt nem tudott eleget tenni. A bv intézet felelőssége azonban nem állapítható meg abban az esetben, ha rajta kívülálló objektív körülmények miatt nem tud megfelelni a vonatkozó jogszabályban meghatározott, a fogvatartottak elhelyezése során teljesítendő követelményeknek (hasonlóan: Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.21.700/2012/8. számú eseti döntés, közzétéve Complex Jogtár FIT-H-PJ-2013-2593. számú bírósági határozat). Lényeges továbbá, a dohányzó elítéltek nemdohányzó zárkában történő elhelyezése rendkívül rövid időtartamban történt meg, melyre figyelemmel a felperest ért esetleges immateriális hátrány sem bizonyított, ami pedig a nem vagyoni kártérítéshez elengedhetetlen a töretlen bírói gyakorlat szerint. Ezt támasztja alá az alperes – felperes által kétségbe nem vont – hivatkozása is, miszerint a felperes a büntetés-végrehajtási intézetbeli személyes meghallgatása alkalmával maga is akként nyilatkozott, hogy nem következett be kára a dohányzó elítéltek vele egy zárkában történt elhelyezéséből kifolyóan.

Így összességében az állapítható meg, hogy a nem vagyoni kártérítéshez szükséges konjunktív feltételek több vonatkozásban is hiányosak (kár bekövetkezte nem igazolt, alperesi felróhatóság

hiányzik), következésképpen a kártérítési kereset alaptalan.

A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdésének alkalmazásával részben megváltoztatta és a keresetet teljes egészében elutasította.

A felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az eredményesen fellebbező alperes másodfokú eljárási költségének viselésére, amelyet az ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, valamint (5) és (6) bekezdései alapján, a kifejtett jogi képviselési tevékenység mértékével összhangban állapított meg a minimum összegben, figyelembe véve az alacsony fellebbezési értéket is.

A le nem rótt illeték a felperes teljes személyes költségmentessége folytán az állam terhén marad a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a szerint.

S z e g e d, 2015. szeptember hó 18. napján

Dr. Kiss Gabriella sk. .	Bálint Attila sk. .	Némethné dr. Suták Anikó sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró